

LIVSMEDELS VERKET

NATIONAL FOOD
ADMINISTRATION

GENERALDIREKTÖREN
DIRECTOR GENERAL

REMISSYTTRANDE

1 (2)

2010-09-22

Dnr 1812/10

Saknr 0023

Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av Naturvårdsverkets uppdatering av "aktionsplan för återföring av fosfor ur avlopp"

Er remiss 2010-04-14 M2009/4218/Kk

Livsmedelsverket har tagit del av denna remiss och har kommentarer som relaterar till säker mat.

Angående kadmium så påpekas det i uppdateringen av "aktionsplan för återföring av fosfor ur avlopp" att marginalen till kritiska exponeringsnivåer anses vara liten, eller obefintlig (sid 25). Denna syn delas i stort av Livsmedelsverket. Osäkerheter finns dock i dessa typer av riskbedömningar. För en medelkonsument finns marginaler till det som är kritiskt men det går inte att utesluta att en risksituation kan föreligga för delar av befolkningen. Som även påtalas (sid 25) så håller Kemikalieinspektionen på att göra en riskbedömning av kadmium i samråd med bl.a. Livsmedelsverket. Slutsatser av denna riskbedömning bör beaktas i slamfrågan, men det nuvarande kunskapsunderlaget indikerar även i sig på ett möjligt problem ur hälsorisksynpunkt. Den Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet konkluderar i sin riskvärdering från 2009 att populationsintaget av kadmium bör minskas inom EU.

De nya förslagen på gränsvärden för kadmium i avloppsfraktion och för tillförsel till åkermark har modifierats något jämfört med den tidigare aktionsplanen från 2002. En skärpning ses för gränsvärdet i avloppsfraktionen. När det gäller planen för minskning av tillförsel till åkermarken noteras dock ett mindre restriktivt förslag än tidigare.

För kadmium finns förhållandevis mycket informationen och data tillgängliga. Detta är dock inte fallet för en rad andra kemikalier, oorganiska såväl som organiska, som potentiellt sett kan spridas via slam. Med avseende på helheten bedöms därför kunskapsunderlaget om vilken effekt spridning av slam kan tänkas ha på livsmedelsnivån som bristfällig. Problemet med spridning av kemikalier via slam angränsar även till den alltmer omdebatterade frågan om kemikaliers samlade effekter, och huruvida en samlad värdering på något sätt skulle kunna förändra synen på kemikalierisk. I dagsläget är det generellt sätt inte möjligt att göra samlade värderingar av

Postadress

Postal address

Box 622

SE-751 26 UPPSALA
SWEDEN

Besöksadress

Office address

Hamnesplanaden 5
UPPSALA

Telefon

Telephone

Nat 018-17 55 00

Int +46 18 17 55 00

Telefax

Nat 018-10 58 48

Int +46 18 10 58 48

E-post

livsmedelsverket@slv.se

Webbplats

www.slv.se

Postgiro

156 20-8

2010-09-22

Dnr 1812/10
Saknr 0023

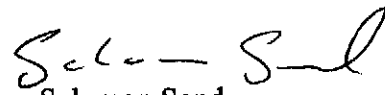
denna typ, men det blir allt viktigare för Livsmedelsverket att på ett tillfredställande sätt kunna förhålla sig till dessa komplicerade frågeställningar.

Kadmiumexponeringen kan i dagsläget inte uteslutas som ett relevant problem, så ett fortsatt utrymme för tillförsel är inte önskvärt utifrån Livsmedelsverkets perspektiv och ansvarsområde. Kunskapsbegränsningar angående helheten av kemikaliespridningen via slam stödjer även denna slutsats enligt försiktighetsprincipen. Livsmedelsverket noterar också att regler för kadmiumhaltig handelsgödsel är högst relevant med avseende på totaliteten av den specifika frågan om tillförsel av kadmium på åkermarken. I rapporten påpekas att det finns "avsevärt effektivare åtgärder för att minska kadmiumupptaget än att ytterligare begränsa tillförsel via avloppsfraktioner" (sid 25). Vilka dessa åtgärder är beskrivs dock inte. För beslutande instans måste föreslagen plan för slamhantering beaktas ur ett totalt risk- och nyttoperspektiv. Återvinningen av fosfor är en viktig fråga som måste bedrivas så att problem med potentiellt hälsoskadliga kemikalier inte uppstår eller förstärks. En fortsatt utveckling av alternativa metoder till slamspridning är därför nödvändig.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Inger Andersson. I den slutliga handläggningen har deltagit, miljösamordnare Anna-Karin Johansson, enhetschef Rickard Bjerselius och toxikolog Salomon Sand, föredragande.

Inger Andersson

Salomon Sand